

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTITIEI

Anexa nr.12
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.1/2 din 31 ianuarie 2014

CURRICULUM
la disciplina

PARTICULARITĂȚILE SOLUȚIONĂRII LITIGIILOR FAMILIALE

(candidați la funcția de judecător)

AUTOR:

Valentina CEBOTARI,
doctor în drept, conferențiar universitar

AVIZAT
Mariana PITIC, șef al Direcției instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2014

I. PRELIMINARII

Familia este elementul natural și cel mai principal al societății și are nevoie de ocrotire din partea statului și a societății. Aceasta se poate îndeplini prin aplicarea corectă a legislației familiale, prin promovarea politicii statului privind familia și, în special, copiii, cât și prin aplicarea diferitor sancțiuni și măsuri de protecție la momentul potrivit persoanelor care încalcă drepturile și interesele legitime ale membrilor familiei și terțelor persoane.

Candidații la funcția de judecător au din facultate o pregătire teoretică în domeniu, însă o aprofundare practică le lipsește. Scopul acestui program este ca audienții să poată aplica în practică cunoștințele teoretice atât din dreptul familiei, cât și în complex cu alte discipline cum ar fi drept civil, drept procesual civil, dreptul muncii etc. Totodată, ei se vor familiariza cu practica judiciară în domeniu, vor putea lua decizii de sine stătător în cazurile când legislația în vigoare lasă soluționarea unor situații familiale la convingerea instanței de judecată.

Curriculum la disciplina „Particularitățile soluționării litigiilor familiale” reprezintă un document ce determină competențele profesionale necesare integrării și buneii manifestări în câmpul muncii. Studiul modulului prezentat este îndreptat spre aprofundarea cunoștințelor și formarea abilităților necesare pentru ca audienții să-și poată valorifica întregul potențial intelectual și a dobândi deprinderi de veritabil judecător, prin studierea continuă a modificărilor legislației, practicii judiciare, inclusiv a Curții Europene pentru Drepturile Omului, pentru a consolida cunoștințele acumulate, a cultiva spiritul de respect pentru lege și pentru justițiabili.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- utilizarea corectă și motivată a principiilor care stau la baza soluționării litigiilor familiale;
- aplicarea fără echivoc a normelor juridice care stau la baza soluționării cauzelor familiale;
- determinarea obiectului litigiului și limitele aplicării dreptului în relațiile de familie;
- elaborarea soluțiilor practice în examinarea litigiilor familiale;
- proiectarea și motivarea actelor judecătorești de dispoziție prin prisma normelor de drept național și internațional.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- identifice cazurile de desfacere a căsătoriei în instanța de judecată și să determine ordinea de examinare a litigiilor în procesul de divorț;
- explice temeiurile decăderii din drepturile părintești și să deducă probele ce pot contribui la soluționarea corectă a acestor cazuri;
- determine particularitățile examinării de către instanțele judecătorești a litigiilor privind educarea copiilor;
- propună, în temeiul cazurilor practice studiate, argumente care ar putea fi luate în considerare la stabilirea paternității și a faptului paternității și să estimeze prevederile legislației în vigoare;
- interpreteze corelația dintre practica judiciară CEDO și prevederile art.49 alin.(2) Codul familiei;
- proiecteze hotărâri ale instanței de judecată privind încasarea pensiei de întreținere pentru membrii familiei în cote-părți și într-o sumă bănească fixă;

- generalizeze actele necesare care urmează să fie anexate la cererea de adopție a unuia sau mai multor copii pentru a dispune primirea cererii;
- utilizeze corect normele juridice în cazurile adopției internaționale, a desfacerii căsătoriilor cu element de extraneitate, cât și a cazurilor de ieșire din țară a minorilor.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Particularitățile soluționării litigiilor familiale	Valentina Cebotari	II	24	0	24	colocviu diferențiat

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Particularitățile încetării căsătoriei și declarării nulității acesteia	0	6
2.	Particularitățile calificării raporturilor juridice dintre părinți și copii în cadrul litigiilor familiale	0	8
3.	Obligația de întreținere dintre membrii familiei	0	6
4.	Particularitățile examinării cauzelor de adopție a copiilor	0	4
TOTAL		0	24

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Particularitățile încetării căsătoriei și declarării nulității acesteia</i>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> 1. Desfacerea căsătoriei în instanța de judecată. 2. Litigiile care se soluționează în procesul de divorț. 3. Ordinea de examinare a litigiilor în procesul de divorț. Particularitățile partajării proprietății în devălmășie. 4. Practici în domeniul desfacerii căsătoriilor cu element de extraneitate. 5. Cauzele de nulitate a căsătoriei. 6. Subiecții dreptului la acțiune și efectele nulității.	Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> Lectura surselor bibliografice. Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea actelor procesuale.
<i>Tema 2. Particularitățile calificării raporturilor juridice dintre părinți și copii în cadrul litigiilor familiale</i>		

<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilirea și contestarea paternității și a maternității în instanța de judecată. Aplicarea prescripției extinctive în cauzele de contestare a paternității (maternității) prin prisma jurisprudenței CEDO. 2. Decăderea din drepturile părintești și luarea copiilor fără decăderea din drepturile părintești. 3. Probele ce pot contribui la soluționarea corectă a cazurilor decăderii din drepturile părintești. 4. Soluționarea altor litigii privind copiii minori. 	<p>Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Lectura surselor bibliografice. Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea actelor procesuale.</p>
<i>Tema 3. Obligația de întreținere dintre membrii familiei</i>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Condițiile apariției obligației de întreținere. 2. Cuantumul pensiei de întreținere pentru copii minori. 3. Veniturile din care se încasează întreținerea. 4. Proiectarea hotărârii judecătorești privind încasarea pensiei de întreținere pentru membrii familiei în cote-părți și într-o sumă bănească fixă. 5. Executarea întreținerii. 	<p>Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Lectura surselor bibliografice. Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea actelor procesuale.</p>
<i>Tema 4. Particularitățile examinării cauzelor de adopție a copiilor</i>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Condițiile necesare pentru luarea la evidență a unui copil ca fiind adoptabil. 2. Procedura administrativă de adopție. 3. Procedura judiciară de adopție. 4. Actele care urmează să fie anexate la cererea de adopție a unuia sau mai multor copii pentru a dispune primirea cererii. 5. Practici în domeniul adopției internaționale. 6. Nulitatea adopției. 	<p>Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Lectura surselor bibliografice. Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea actelor procesuale.</p>

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul orelor practice;
- realizarea activităților individuale;
- întocmirea unor cereri de luare la evidență pentru adopție;
- susținerea unei testări obligatorii care va conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și aptitudinilor profesionale.

B. Evaluarea finală se va efectua sub formă de colocviu diferențiat la finele disciplinei de studiu prin soluționarea situațiilor de caz și a aplicării corecte a prevederilor legislației.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994.
2. Codul familiei ,adoptat prin Legea Nr.1316-XIV din 26.10.2000.
3. Codul civil, adoptat prin Legea Nr.1107-XV din06.06.2002.
4. Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea Nr.225-XV din 30.05.2003.
5. Legea privind regimul juridic al adopției Nr.99 din 28.05.2010.
6. Legea privind actele de stare civilă Nr.100-XV din 26.04.2001.

Jurisprudență/Practica judiciară:

7. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației în cauzele de desfacere a căsătoriei, nr.10 din 15.11.1993 cu modificările ulterioare.
8. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației privind regimul juridic al adopției, nr.5 din 24.12.2012.
9. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție privind practica judiciară de soluționare de către instanțele de judecată a cauzelor de încasare a pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei, nr.4 din 15.04.2013.

Literatură didactică și științifică:

10. Cebotari V. Dreptul familiei. – Chișinău, 2008.
11. Chirtoacă L. Tratat de dreptul familiei. – Chișinău, 2005.
12. Filipescu I. Tratat de dreptul familiei. – București, 2001.
13. Manualul judecătorului la examinarea pricinilor civile. Coordonator M.Poalelungi. – Chișinău, 2013.